

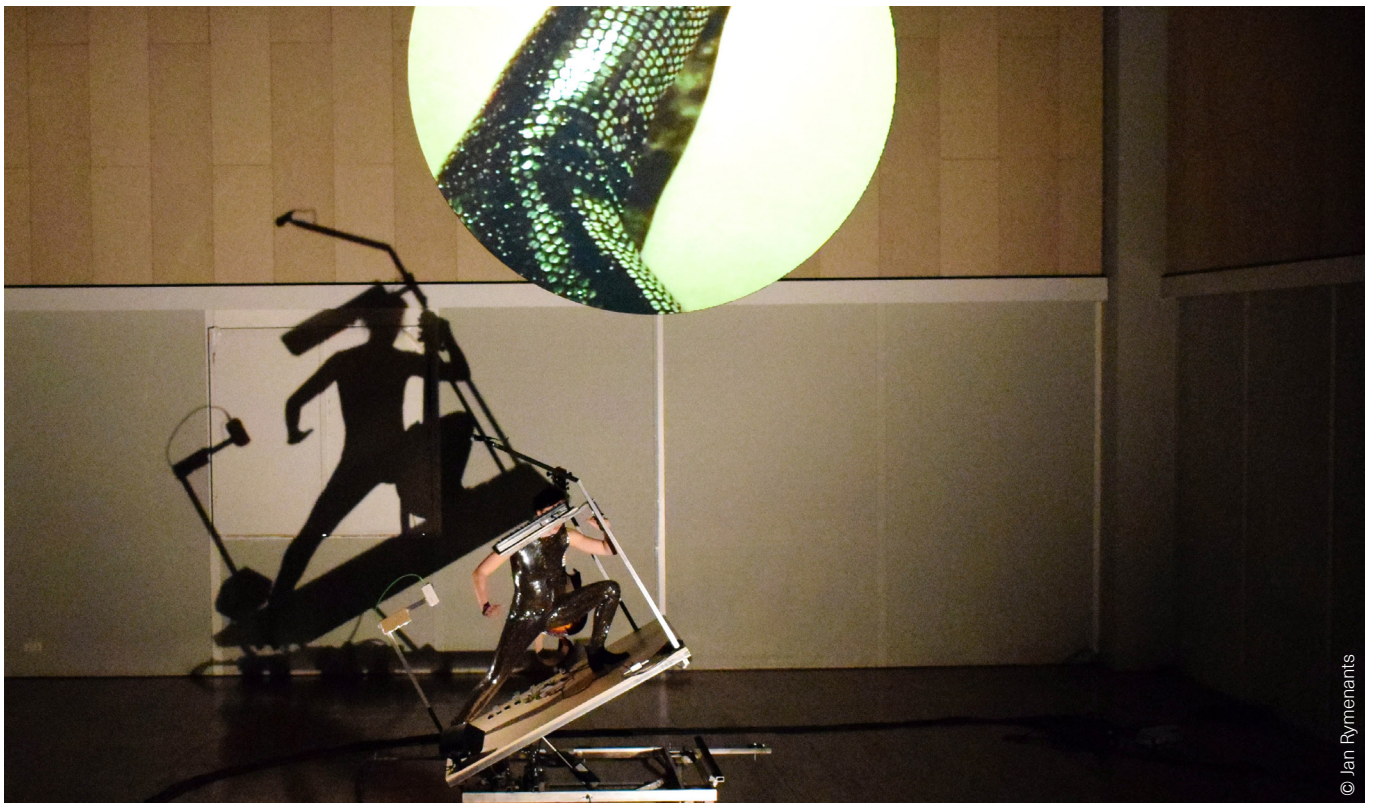
Generatie

Y

Onder de noemer 'Generatie Y' presenteren we samen met de werkplaats *d e t h e a t e r m a k e r* een aantal jonge theatermakers die van zich laten horen in het Nederlandstalige theaterlandschap van vandaag.

deSingel

Lisa Verbelen & BOG. & Zuidelijk Toneel ALL.

© Jan Rymenants

Lisa Verbelen studeerde performance aan de Toneelacademie van Maastricht en muziektheater aan het Conservatorium in Den Haag. Door klank, beeld en woord te combineren zoekt ze in haar werk naar manieren om muziek als beeld en taal als muziek te horen. In haar vorige solo 'ONE.' toonde zij zich als een straffe performer met een uitgesproken talent om het complexe op een toegankelijke manier ten tonele te voeren. In 'ALL.' zet ze haar onderzoek naar muzikaliteit verder en gaat ze de uitdaging aan om - zoals de titel aangeeft - alles te vatten, in haar eentje.

concept en uitvoering Lisa Verbelen
dramaturgie Roos Euwe *eindregie* Suze Milius
lichtontwerp David de Joode *geluidstechniek* Timo Merkies,
Thierry Wilders *decor* Merijn Versnel
zakelijk leiding Anne Baltus *productie* Eva Banning
publiciteit Frédérique Donker *kostuumdesign* Nina de Jong
kostuumassistentie Dina Swyngedouw
coproductie *d e t h e a t e r m a k e r* & deSingel,
De Brakke Grond.

wo 13, do 14 nov 2019
20 uur / Theaterstudio
De voorstelling duurt ongeveer 60 minuten.

Gelieve uw GSM uit te schakelen.

Een gesprek met Lisa Verbelen

door Simon Baetens

Je maakt deel uit van het collectief BOG. en hebt met ALL. je tweede solo gemaakt, binnen dat collectief. Hoe verhouden de lijnen die je bij BOG uitzet zich tot je eigen werk?

Mijn eigen werk is minder tekstgericht dan dat van BOG. Ik ben vertrek meer vanuit muziek. Maar ik ben natuurlijk net zo goed deel van BOG. als van mezelf; die opdeling is fictief op een manier. Met BOG. werken we vaak met tekst als ritme en dat is voor ALL. ook zeer belangrijk. Als we samen een voorstelling maken, vertrekken we vanuit een idee of fenomeen en proberen dat via abstractie en poëzie te benaderen. We spreken vaak over 'uitzoomen', een techniek die in ALL. ook erg aanwezig is.

Dat gezegd zijnde, is het werken in collectief echt een ander beroep dan het maken van een solo. Als we met BOG. aan het werk zijn, fiets ik elke dag naar kantoor en ben ik de hele dag bezig met mijn ideeën tegenover die van de anderen te plaatsen. Dat is inspirerend, maar soms praten we zoveel dat we het daardoor niet meer weten. Als ik solo werk, gaat er minder tijd verloren met miscommunicatie maar kosten andere dingen veel meer tijd omdat ik alles alleen doe. Alhoewel: je werkt nooit echt alleen natuurlijk, dat is een illusie. Voor ALL. werkte ik met Roos Euwe die ook bij BOG. de dramaturgie doet en met Suze Milius, waar ik als acteur mee heb samengewerkt. Roos en ik dachten vooral het begin van het proces samen uit: we voerden heel veel gesprekken en doordat zij een soort wandelende bibliotheek is, komt ze met heel interessante boeken, films en kunstenaars. We hebben een gelijkaardig hoofd, daarom werkt het zo goed tussen ons. Later in het proces kwam ze minder vaak langs. Het is essentieel dat ze een zekere afstand bewaart om overzicht te kunnen behouden, maar ik belde haar geregeld als er een nieuw spoor of een nieuwe twijfel opdook. Het werk met Suze verliep bewust omgekeerd: aanvankelijk kwam ze af en toe langs om mee te denken en een eerste beeld te krijgen van wat ik wilde maken, in de laatste fase zat ze er elke dag voor. Dat is zo belangrijk, want ik sta zelf op de vloer, dus zie ik niet hoe het geheel eruitziet. Op het moment dat alle elementen samenkomen is een oog van buitenaf onmisbaar. Suze heeft zoveel ervaring met het maken van voorstellingen dat ze de ideale moeder beer is om mij op te vangen in die eindspurt, wanneer ik door stress en vermoeidheid een zwak diertje ben geworden.

De wervende tekst ALL. belooft mensen die komen kijken als een 'veranderd mens' uit de voorstelling buiten te komen. Hoe heeft het proces jou veranderd?

Dat belooft ik trouwens ook aan mensen die niet komen kijken! ALL. vertrok vanuit een zekere frustratie. Ik kan het heel moeilijk vinden om te accepteren dat ik iets niet begrijp en er zijn nu eenmaal een heleboel dingen die in die categorie te plaatsen zijn. Door de voorstelling te maken, ontwikkel ik manieren om dat oké te vinden, om het niet-begrijpen een plaats te geven. Eigenlijk veranderen we met BOG. met elke voorstelling ook als mens en daardoor als collectief. Je duikt zo resoluut in een proces, dat het bijna niet mogelijk is om daar onveranderd uit te komen. Dat is een van de redenen waarom wij vaak best veel tijd tussen onze voorstellingen laten: je kan niet van jezelf verwachten dat je je meerdere keren per jaar onvoorwaardelijk aan die veranderingen kan overgeven. Als ik alleen werk, is dat nog meer aan de

© Jan Rymenants

hand. Ik zou nooit jaarlijks een solo kunnen maken, ik heb tijd nodig. Hoewel er nu tussen ONE. en ALL. misschien wel wat te veel tijd zat. Ik was het een beetje verleerd.

Je wordt als performer wel eens als 'kwetsbaar' omschreven. Ben je daar mee gediend?

Zet je kwetsbaarheid bewust in als kwaliteit?

Ik snap het wel. Bij de première van ALL. was het niet gekozen: ik vond het oprecht heel eng en spannend en dat zie je dan als publiek. Ik zou die kwetsbaarheid liever bewust kunnen inzetten dan dat het mij overkomt. Nu ik de voorstelling al meer heb gespeeld, lukt dat ook wel al beter. Ik ben sowieso volwassener geworden op dat vlak: ik kan nu beter aanvaarden dat sommige dingen nu eenmaal eigen zijn aan mij en hoe ik perform.

Ik merk ook dat het heel erg van het moment afhangt. Afgelopen zomer stond ik bijvoorbeeld zo goed gezind in het leven, dat ik het soms lastig vond om belang te geven aan wat ik op scène stond te doen. Nu kijk ik er weer anders naar: de voorstelling past toch beter bij de herfst denk ik. Concentratie is ook van groot belang. Die haal ik niet enkel uit de afspraken of uit het script. Ik moet echt in de juiste state of mind kunnen komen om het werk tot zijn recht te laten komen. Het heeft iets van een mantra. Bij BOG gaat dat soms makkelijker omdat we daar met zijn allen induiken.

Als je alleen speelt is dat moeilijker?

Absoluut. Alhoewel ik ALL. niet écht alleen speel: er is een grote verbintenis tussen mij en de techniek. Die techniek, Thierry, bepaalt hoe snel of traag het platform waarop ik sta naar voor en achter beweegt. Aanvankelijk probeerden we dat veel meer te timen, maar dat maakte het geheel nogal statisch en voorspelbaar. Nu zijn er nog steeds afspraken, maar het geheel verloopt veel organischer, waardoor elke voorstelling alleen al daardoor anders is dan de vorige. De diepte van elke zaal is ook anders dus de afstand die ik afleg, verschilt van plek tot plek. Als ik ALL. aan het spelen ben, weet ik soms niet goed meer waar ik precies ben. Als ik dan ineens bij het spelen van een bepaalde noot net voel dat ik vol in het licht sta, is dat een heel mooi moment en voel ik me erg verbonden met Thierry.

ALL. is een solo die naar meerstemmigheid zoekt.

Was je bang dat het te veel over jou zou gaan?

Ja, heel erg. Als ik een solo maak gaat het altijd over eenzaamheid. Ik heb allerlei ideeën maar kan me niet voorstellen wat ik dan ga doen op scène. Daarom ga ik op zoek naar samenspel: ik neem muziek op in meerdere lagen en hoop dat elke laag iets anders vertelt. Zoeken naar samenspel leert me veel over alleen zijn, het dwingt mij om met mezelf in gesprek te gaan. Stiekem ben ik misschien ook wel op zoek naar de rest van BOG. Eigenlijk ben ik niet geïnteresseerd in mijn persoonlijke drama op theater te brengen, maar wat ik doe is onvermijdelijk wel persoonlijk. Iemand die een repetitie bijwoonde, zei "Oh het is een liefdesverhaal!" en ik dacht "Neeeeee dat wil ik niet!". Ik heb me eraan leren overgeven. Ik zoek naar een goede balans tussen het persoonlijke en iets waar iedereen zich in kan herkennen. Dat is vaak een dunne grens, maar het is eigenlijk wel fijn om daarmee te flirten. Ook bij BOG. zie ik die evolutie: onze persoonlijkheden sippelen meer en meer binnen in wat we maken.

BOG. bestaat uit Sanne Vanderbruggen, Benjamin Moen, Judith de Joode en Lisa Verbelen en dramaturg Roos Euwe.

Interview afgenomen door **Simon Baetens** op 24 oktober 2019

© Jan Rymenants